

землекористування: стан та проблеми: матеріали круглого столу 20 березня 2015 року. Київ, 2015. С.80-85

3. М.А. Третяк, Р.А. Третяк, Н.А. Третяк. Екологічні проблеми управління земельними ресурсами та землекористуванням в процесі здійснення земельної реформи в Україні. *Землеустрій, кадастр і моніторинг земель.* – 2015. № 2-3. С. 13-19.

Богдан ЯВОРСЬКИЙ,
студент 1 курсу ОС «магістр»
спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій»
Науковий керівник: **КУШНІРУК Тетяна Миколаївна,**
кандидат сільськогосподарських наук, доцент
кафедри садово-паркового господарства, геодезії і землеустрою
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,
м. Кам'янець-Подільський

ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ СИСТЕМИ ПЛАТЕЖІВ ЗА КОРИСТУВАННЯ ЗЕМЛЯМИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Площа земель сільськогосподарського призначення становить близько 71 % площі земельного фонду України, з якої 47 % використовується на умовах оренди. Плата за користування ними виступає одним з елементів системи економічного регулювання земельних відносин, другим за обсягом джерелом фіскальних надходжень до місцевих бюджетів. Проте, цей податковий платіж не носить цільовий характер, а тому не використовується на фінансування заходів щодо охорони земель. Через земельний податок, що сплачують землекористувачі, реалізуються економічні відносини між власниками земельних ділянок та державою, а за допомогою орендної плати – між власниками землі та землекористувачами.

Нерозв'язаними залишаються питання, пов'язані з невідповідністю механізмів справляння плати за землю сучасним процесам, які відбуваються у сфері землекористування; відсутністю єдиної, чітко виробленої державної політики оподаткування земель; нестабільністю податкового та земельного законодавства. У складній сучасній фінансово-економічній ситуації в Україні процеси трансформації земельних відносин, у тому числі трансформації системи

платежів за користування землями сільськогосподарського призначення, сприятимуть вирішенню цих проблем. [1]

В теоретичних дослідженнях вітчизняних вчених щодо сутності земель сільськогосподарського призначення, звернуто увагу на доцільність застосування в практиці трансформації земельних відносин категорії «землі сільськогосподарського призначення», на відміну від загальноприйнятого, поняття «сільськогосподарські землі». Під землями сільськогосподарського призначення запропоновано розуміти суспільно цінну категорія земель, яка виступає основним засобом для виробництва сільськогосподарської продукції, здійснення сільськогосподарської діяльності тощо.

Погіршення стану земель сільськогосподарського призначення потребує запровадження заходів щодо їх раціонального використання та охорони (дотримання необхідного рівня вмісту поживних речовин у ґрунті, запобігання різних видів деградації земель, застосування сівозмін, вирощування екологічно чистої продукції, зменшення розораності, використання земель за цільовим призначенням тощо). У зв'язку з цим обґрунтовано необхідність економічного стимулювання раціонального використання земель з метою підвищення зацікавленості власників земель, землекористувачів до відтворення та збереження родючості ґрунтів, охорони земель сільськогосподарського призначення. Визначено, що земельні платежі є досить широкою категорією, яка містить у собі платежі, що відрізняються за своєю суттю та мають певні особливості. Визначення поняття платежів за користування землями сільськогосподарського призначення як платежів, які справляються державою, органами місцевого самоврядування, фізичними та юридичними особами з користувачів земель сільськогосподарського призначення відповідно до вимог чинного земельного або податкового законодавства, а також на підставі угод цивільно-правового характеру (договорів оренди, емфітевзису, сервітуту, суперфіцію тощо). [2]

Дослідження генезису платежів за користування землями сільськогосподарського призначення на території України дозволило розкрити

специфіку формування платежів за користування землями сільськогосподарського призначення. З огляду на численні зміни нормативно-правових документів щодо платності сільськогосподарського землекористування обґрунтовано доцільність розкриття чотирьох етапів трансформації системи платежів за користування землями сільськогосподарського призначення, а саме: підготовчого (1991 – 1997 рр.), перехідного (1998 – 2009 рр.), становлення (2000 – 2014 рр.), безпосередньо трансформації (2015 р. – дотепер).

Визначено, що трансформація системи платежів за користування землями сільськогосподарського призначення – це процес кардинальних перетворень у системі платежів за користування землями сільськогосподарського призначення, спрямований на оптимізацію даної структури платежів з метою їх раціонального використання, відтворення та охорони.

Список використаних джерел

1. Будзяк В. М, Будзяк О.С. Розподіл рентних доходів в агросфері. *Збалансоване природокористування*. 2015. № 4. С. 10 – 16.
2. Саблук П. Т. Концептуальні аспекти модернізації аграрного виробництва та розвитку сільських територій в Україні. *Економіка АПК*. 2010. № 8. С. 3 – 9.